

Article Type: Original

Relationship between Early Maladaptive Schemas and Emotional Divorce in Professional Female Athletes: The Mediating Role of Interactional Damages and Sacrificial Behaviors

Jaleh Bagherli^{1*} , Yadollah Azadi² , Samaneh Akbari³

1. Department of Motor Behavior, Ka.C., Islamic Azad University, Karaj, Iran.
2. Department of Physical Education, Farhangian University, P.O. Box 14665-889, Tehran, Iran.
3. MS in Psychology, Department of Psychology, Malard Branch, Islamic Azad University, Malard, Iran.

Received: 18/04/2025, Revised: 01/07/2025, Accepted: 21/08/2025

* Corresponding Author: Jaleh Bagherli, E-mail: bagherli2000@gmail.com

How to Cite: Bagherli, J. , Azadi, Y. Akbari, S. (2026). Relationship between Early Maladaptive Schemas and Emotional Divorce in Professional Female Athletes: The Mediating Role of Interactional Damages and Sacrificial Behaviors. Sport Psychology Studies, 15(55), 84-104. In Persian

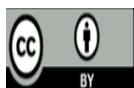
Extended Abstract

Background and Purpose

Failure in marital life and the decline of relationships between couples do not always lead to formal divorce; due to social and cultural conditions, couples sometimes are compelled to live together. In this situation, the family structure is preserved, but it becomes empty from within. Families face a reduction in emotional atmosphere and a cooling of the family environment, a phenomenon that leads to emotional divorce. Since emotional divorce is not officially recorded, accurate statistics cannot be obtained, which makes research on this topic sensitive and difficult. Although this type of divorce has no objective manifestation, it entails significant psychological, social, and

familial harms (Ramazani Far et al., 2021). Emotional divorce can infiltrate the relationship between couples before legal divorce, gradually damaging the family nucleus, creating distance between partners, fostering feelings of hostility, coldness, loneliness, and decline of intimacy, and creating a negative atmosphere in the family (Sadeghzadeh et al., 2023).

Professional female athletes face unique challenges in marital life due to the nature of their athletic activities. Long hours of training, frequent travel, and competitive demands not only impose considerable psychological and physical pressures but also reduce the opportunity and energy needed for emotional

interaction with their spouse. Unmet emotional and communication needs in these circumstances increase the probability of emotional divorce in this group (Tusiime & Mse, 2022). In explaining the causes of divorce, in addition to social, economic, and legal factors, attention to individual and psychological factors, including early maladaptive schemas that lead to emotional and legal divorce, is of particular importance (Yousefi, 2011; Lalezadeh et al., 2015). Emotional divorce is also influenced by couples' conceptions of themselves and others, which are termed schemas (Mousavi Khorrami et al., 2020). Early maladaptive schemas are formed early in life and impose themselves on later life experiences. In the schema approach, it is assumed that experiences based on neglect and/or maltreatment during childhood can lead to the formation of early maladaptive schemas. These schemas are among the deepest cognitive constructs and are defined as self-defeating cognitive and emotional patterns about oneself and personal relationships that form at the beginning of development. These maladaptive schemas play a causal role in the emergence of psychological disorders (Farrell, 2014). In this regard, Bi-Azari Kari et al. (2021) demonstrated that the total early maladaptive schema and three schemas including disconnection and rejection, other-directedness, and overvigilance and inhibition had a positive and significant relationship with emotional divorce in couples with marital problems. In recent years, emotional divorce as one of the most important challenges in marital relationships, especially among

professional female athletes, has attracted researchers' attention.

Pressures from sports competitions, time-consuming training, and professional requirements can affect the quality of couples' interactions and lay the groundwork for the formation of emotional distance. In this context, early maladaptive schemas as established cognitive-emotional patterns play an important role in how relational experiences are processed and can make individuals more vulnerable to interactional damages in shared life. Furthermore, sacrificial behaviors in marital relationships may weaken or strengthen this relationship and shape the path between maladaptive schemas and emotional divorce as a mediator. Despite the importance of these variables, few studies have simultaneously investigated these factors in professional female athletes; therefore, it is necessary to scientifically examine the relationship between early maladaptive schemas and emotional divorce with the mediating role of interactional damages and sacrificial behaviors in this group. Thus, the present study seeks to answer whether emotional divorce in professional female athletes is predicted based on early maladaptive schemas with the mediation of interactional damages and sacrificial behaviors.

Material and Methods

This research was applied in terms of objective and descriptive-correlational in terms of method, conducted using structural equation modeling. The statistical population of this

study consisted of all professional female athletes in Karaj.

Measurement Tools

In the present study, per parameter (8 parameters including early maladaptive schemas (5 schemas), interactional damages, sacrificial behaviors, and emotional divorce), 38 individuals were considered as the sample to achieve the desired sample size, thus 308 individuals were selected through convenience sampling (Kline, 2016). The research instruments included: 1) Mohammadi et al.'s (2017) Emotional Divorce Test, consisting of 36 items assessing 9 components (criticism and blame, silence and opposition, lack of emotional reaction, lack of emotional intercourse, power and resource problems, depression and frustration, third angle, limiting, and sexual problems) on a 5-point Likert scale. Reliability in the present study was 0.92 (Cronbach's alpha). 2) Young's Schema Questionnaire-Short Form (1998), consisting of 75 items assessing 5 schema domains (disconnection and rejection; impaired autonomy and performance; other-directedness; overvigilance and inhibition; impaired limits) on a 6-point Likert scale. Reliability in the present study was 0.87 (Cronbach's alpha). 3) Pashaei et al.'s (2021) Interpersonal Interactional Damages Questionnaire, consisting of 57 items assessing 4 components (communication, behavioral, cognitive, and emotional damages) on a 5-point Likert scale. Reliability in the present study was 0.86 (Cronbach's alpha). 4) Harper and Figuerres' (2008) Sacrifice Scale, consisting of 50 items assessing the individual's perception of their own sacrificial behaviors and their spouse's

sacrificial behaviors on a 6-point Likert scale. Reliability in the present study was 0.85 (Cronbach's alpha).

Procedure

For data collection, after coordination and obtaining permission from Islamic Azad University and preparing online questionnaires, an invitation to participate in the research along with a link to respond to the questionnaires was placed in virtual networks related to athletes. After reaching the required number of participants, data were extracted and prepared for analysis. Descriptive and inferential statistical methods were employed for data analysis. In the descriptive section, demographic information and indices such as mean and standard deviation were presented. In the inferential statistics section, after calculating the Pearson correlation coefficient and examining structural equation assumptions, the structural model fit was evaluated using fit indices, maximum likelihood estimation, and beta regression coefficients with SPSS-24 and AMOS-24 software.

Findings

In the present study, 58 participants (18.12%) were in the age range of 25-30 years, 50 (15.62%) in the age range of 31-35 years, 111 (34.69%) in the age range of 36-40 years, and 100 (31.25%) in the age range of 41-45 years. The mean age of participants was 39.89 with a standard deviation of 10.05. Regarding education, 100 participants (31.25%) held associate degrees, 104 (32.50%) held bachelor's degrees, and 116 (36.25%) held master's degrees. Among the participants, 177 (55.31%) were employed and 143 (44.69%)

were unemployed. Fit indices obtained from the structural model ($\chi^2=185.040$, $\chi^2/df=2.45$, RMSEA=0.067, CFI=0.967, GFI=0.934, AGFI=0.867) supported the acceptable fit of the research structural model with the collected data.

The results showed that emotional divorce is predicted based on interactional damages ($\beta=0.402$, $P=0.001$) and sacrificial behaviors ($\beta=0.389$, $P=0.001$) in professional female athletes. Emotional divorce is predicted based on the disconnection and rejection schema with the mediation of interactional damages ($\beta=0.131$, $P=0.001$) and sacrificial behaviors ($\beta=0.129$, $P=0.001$) in professional female athletes. Emotional divorce is predicted based on the impaired autonomy and performance schema with the mediation of interactional damages ($\beta=0.127$, $P=0.001$) and sacrificial behaviors ($\beta=0.117$, $P=0.001$) in professional female athletes. Emotional divorce is predicted based on the other-directedness schema with the mediation of interactional damages ($\beta=0.114$, $P=0.001$) and sacrificial behaviors ($\beta=0.174$, $P=0.001$) in professional female athletes. Emotional divorce is predicted based on the overvigilance and inhibition schema with the mediation of interactional damages ($\beta=0.141$, $P=0.001$) and sacrificial behaviors ($\beta=0.094$, $P=0.020$) in professional female athletes. Emotional divorce is predicted based on the impaired limits schema with the mediation of interactional damages ($\beta=0.135$, $P=0.001$) and sacrificial behaviors ($\beta=-0.138$, $P=0.001$) in professional female athletes.

Conclusion

The aim of the present study was to investigate the relationship between emotional divorce and early maladaptive schemas in professional female athletes and the mediating role of interactional damages and sacrificial behaviors. Based on the results of the present study, recognizing early maladaptive schemas within the schema therapy approach is of particular importance; the individual, with the therapist's assistance, first identifies their maladaptive schemas and their domains, and then, utilizing cognitive, behavioral, and experiential techniques, challenges their early maladaptive schemas that formed during childhood and adolescence and are highly resistant. Schema therapy plays a determining role in shaping individuals' feelings about others and the environment; therefore, the schema therapy approach can be effective in improving emotional divorce and is recommended to counselors and psychologists working in university settings to enhance the quality of marital life. Schema therapy is also recommended to counselors and psychologists working in universities for modifying students' sacrificial behaviors. Given the importance of appropriate relationships between couples and families and its impact on family health and society, further research is suggested to find strategies for preventing interactional damages in couples and addressing their consequences for families. By providing necessary training to improve interactional damages in couples experiencing emotional divorce or seeking divorce, emotional divorce can be reduced.

Keywords: Interactional Damages, Sacrificial Behaviors, Maladaptive Schemas, Emotional Divorce, Athlete.

Funding

This study received no funding from public, commercial, or nonprofit organizations.

Authors' Contributions

All authors have participated in designing, implementing and writing all parts of the present study.

Conflicts of Interest

The authors declared no conflict of interest.

Acknowledgement

We sincerely thank all the athletes who collaborated in this research.

نوع مقاله: پژوهشی اصیل

ارتباط طرحواره‌های ناسازگار اولیه با طلاق عاطفی در زنان ورزشکار حرفه‌ای: نقش میانجیگری آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه

ژاله باقرلی^{۱*}، یداله آزادی^۲، سمانه اکبری^۳

۱. گروه رفتار حرکتی، واحد کرج، دانشگاه آزاد اسلامی، کرج، ایران.
 ۲. استادیار گروه آموزش تربیت بدنی، دانشگاه فرهنگیان، صندوق پستی ۸۸۹-۱۴۶۶۵ تهران، ایران.
 ۳. کارشناس ارشد روانشناسی، گروه روانشناسی واحد ملارد، دانشگاه آزاد اسلامی، ملارد، ایران.
- تاریخ دریافت:** ۱۴۰۴/۰۱/۲۹، **تاریخ اصلاح:** ۱۴۰۴/۰۴/۱۰، **تاریخ پذیرش:** ۱۴۰۴/۰۶/۰۸

* Corresponding Author: Jaleh Bagherli, E-mail: bagherli2000@gmail.com

How to Cite: Bagherli, J. , Azadi, Y. Akbari, S. (2026). Relationship between Early Maladaptive Schemas and Emotional Divorce in Professional Female Athletes: The Mediating Role of Interactional Damages and Sacrificial Behaviors. Sport Psychology Studies, 15(55), 84-104. In Persian

چکیده

هدف: پژوهش حاضر با هدف ارتباط طرحواره‌های ناسازگار اولیه با طلاق عاطفی در زنان ورزشکار حرفه‌ای و بررسی نقش میانجیگری آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه انجام شد.

مواد و روش‌ها: جامعه آماری این پژوهش را تمام زنان ورزشکار حرفه‌ای شهر کرج تشکیل دادند که از میان آنها تعداد ۳۰۸ نفر به روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند. ابزار پژوهش شامل آزمون طلاق عاطفی محمدی و همکاران (۲۰۱۷)؛ پرسشنامه طرحواره یانگ (۱۹۹۸)؛ پرسشنامه آسیب‌های تعاملی بین فردی پاشایی و همکاران (۲۰۲۱) و مقیاس فداکاری هارپر و فیگرس (۲۰۰۸) بود. برازش مدل ساختاری با استفاده از شاخص‌های برازش و نرم افزارهای اس.پی.اس.اس نسخه ۲۴ و آیموس نسخه ۲۴ مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها: نتایج نشان داد که مدل ساختاری پژوهش از برازش مطلوبی برخوردار بود. طلاق عاطفی بر اساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه شامل بریدگی و طرد ($\beta=0/358$)، خودگردانی و عملکرد مختل ($\beta=0/318$)، دگرجهت‌مندی ($\beta=0/389$)، گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری ($\beta=0/238$) و محدودیت‌های مختل ($\beta=0/355$) به طور مستقیم پیش‌بینی شد. همچنین طلاق عاطفی بر اساس آسیب‌های تعاملی ($\beta=0/402$) و رفتارهای فداکارانه ($\beta=0/389$) نیز به طور مستقیم قابل پیش‌بینی بود. نتایج تحلیل مسیرهای غیرمستقیم نشان داد که آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه در رابطه بین تمامی طرحواره‌های ناسازگار اولیه با طلاق عاطفی نقش میانجی معناداری ایفا می‌کنند ($P<0/001$).

نتیجه‌گیری: نتایج نشان داد طرحواره‌های ناسازگار اولیه با تأثیرگذاری بر آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه، نقش مهمی در بروز طلاق عاطفی در زنان ورزشکار حرفه‌ای دارند. بنابراین، طراحی مداخلات روان‌شناختی ویژه محیط‌های ورزشی با تمرکز بر اصلاح طرحواره‌ها و بهبود تعاملات بین فردی می‌تواند به ارتقای سلامت روان و پایداری روابط زناشویی این ورزشکاران کمک کند.

کلید واژه‌ها: آسیب‌های تعاملی، رفتارهای فداکارانه، طرحواره‌های ناسازگار، طلاق عاطفی، ورزشکار.

مقدمه

ناکامی در زندگی زناشویی و کاهش روابط بین زوجین همیشه به طلاق رسمی منجر نمی‌شود، زیرا، بنابر شرایط اجتماعی و فرهنگی، گاهی زوجین به اجبار در کنار یکدیگر زندگی می‌کنند. در این وضعیت، ساختار خانواده حفظ می‌شود، اما از درون تهی است. خانواده‌ها با کاهش فضای عاطفی و سرد شدن محیط خانواده مواجه‌اند که این پدیده به طلاق عاطفی منجر می‌شود. از آنجا که طلاق عاطفی^۱ درجایی ثبت نمی‌شود، نمی‌توان آمار دقیقی در رابطه با آن به دست آورد و همین امر پژوهش پیرامون آن را حساس و دشوار می‌کند. اگرچه این نوع طلاق نمود عینی ندارد، آسیب‌های زیادی را به همراه دارد (رضانی فر و همکاران، ۲۰۲۱). فروپاشی خانواده یک موضوع اجتماعی مهم است و طلاق عاطفی عاملی تعیین کننده در این پدیده است که می‌تواند منجر به کسالت، سرد شدن روابط، احساس غم و ناامیدی و استقلال زوجین از یکدیگر شود. برخی از ازدواج‌ها بدون عشق، صمیمیت و دوستی بی‌معنا و بی‌احساس می‌شوند که فقط با جریان زندگی خانوادگی ادامه می‌یابند. قبل از طلاق قانونی، طلاق عاطفی می‌تواند به روابط بین زوجین نفوذ کند و به تدریج به کانون خانواده آسیب برساند و باعث ایجاد فاصله بین شرکا و ایجاد احساس خصومت، سردی، تنهایی و افول صمیمیت شود و جو منفی را در خانواده ایجاد کند (صادق زاده و همکاران، ۲۰۲۳). در این میان، زنان ورزشکار حرفه‌ای به دلیل ماهیت فعالیت‌های ورزشی خود با چالش‌های منحصربه‌فردی در زندگی زناشویی روبه‌رو هستند. ساعات طولانی تمرین، سفرهای مکرر و الزامات رقابتی نه تنها فشارهای روانی و جسمانی قابل توجهی را تحمیل می‌کند، بلکه فرصت و انرژی لازم برای تعامل عاطفی

با همسر را کاهش می‌دهد. برآورده‌نشدن نیازهای هیجانی و ارتباطی در این شرایط، احتمال بروز طلاق عاطفی را در این گروه افزایش می‌دهد (توسیمه و امسه، ۲۰۲۲).

در بررسی علت طلاق علاوه بر عوامل اجتماعی، اقتصادی و حقوقی، توجه به علل فردی و روان‌شناختی از جمله طرحواره‌های ناسازگار اولیه^۲ که منجر به طلاق عاطفی و قانونی می‌شوند از اهمیت ویژه‌ای برخوردار است (یوسفی، ۲۰۱۱، لعل زاده و همکاران، ۲۰۱۵). طلاق عاطفی تحت تأثیر شیوه تصور زوجین از خود و دیگران نیز قرار دارد که طرحواره نامیده می‌شود (موسوی خرمی و همکاران، ۲۰۲۰). طرحواره‌های ناسازگار اولیه در اوایل زندگی ایجاد می‌شوند و خودشان را به تجارب بعدی زندگی تحمیل می‌کنند. این مسئله همان چیزی است که گاه اوقات از آن به عنوان نیاز به هماهنگی شناختی یاد می‌شود؛ یعنی حفظ دیدگاه باثبات درباره خود یا دیگران، اگرچه نادرست یا تحریف شده باشد (فارل و همکاران، ۲۰۱۷^۴). در رویکرد طرحواره فرض بر این است که تجربیات مبتنی بر غفلت و/یا سوء رفتار در دوران کودکی می‌تواند شکل‌گیری طرحواره‌های ناسازگار اولیه را در پی داشته باشد. طرحواره‌های غیرانطباقی اولیه از عمیق‌ترین سازه‌های شناختی به شمار می‌روند و بر پایه تعریف عبارت از الگوهای شناختی و هیجانی خودشکانه درباره خود و روابط شخصی که در آغاز رشد شکل می‌گیرند. این طرحواره‌های غیر انطباقی در بروز آسیب‌های روانی نقش سببی دارند (فارل، ۲۰۱۴). این طرحواره‌ها به عنوان راهنمای فرایندهای شناختی در موقعیت‌هایی مانند توجه، تفسیر رویدادها و بازیابی اطلاعات از حافظه عمل می‌کنند. ساختارهای شناختی بنیان تفکر و رفتار انسان را سازمان می‌دهند (هاوس و اوشی،^۵

^۴. Farrell et al.

^۵. Howes & O'Shea

^۱. Emotional Divorce

^۲. Tusiime & Mse

^۳. Early Maladaptive Schemas

فداکاری و ادراک رفتارهای فداکارانه^۲ نیز مؤلفه‌ای مهم برای پایداری و ارتقای کیفیت روابط زناشویی و کاهش طلاق عاطفی است (جلیلی و همکاران، ۲۰۲۱). رفتارهای فداکارانه لازمه هر ارتباط و تعاملات زناشویی محسوب می‌شود و در صورت عدم وجود آن طلاق عاطفی نمایان می‌شود (ویس، ۲۰۱۵). رفتارهای فداکارانه همسر به عنوان تمایل به رها کردن منافع شخصی و آنی در جهت رفاه و آسایش شریک ارتباطی تعریف شده است و از دست دادن چیزی با ارزش و مهم به خاطر شخصی با ارزش‌تر و مهم‌تر است (البوغیش و همکاران، ۲۰۱۹). فداکاری چشم پوشی از فعالیت و رفتاری که فرد خواهان آن است یا عمل کردن به گونه‌ای که مطلوب خود فرد نیست (هارپر، ۲۰۰۸). بر پایه این امر رابطه زناشویی لازم است براساس فداکاری متقابل در زندگی مشترک زن و شوهر استوار باشد. مفهوم زندگی زناشویی با توجه به حفظ نسبی استقلال شخصیت زن و شوهر و فراهم ساختن امکان رشد و تعالی بعدی و ارضای نیازمندی‌های مشروع و متقابل هر یک از آنها تکوین یافته است. دور شدن از این مفهوم و عدم توجه به هدف‌های اساسی زناشویی متناسب با شرایط و مقتضیات زندگی اجتماعی، سبب فراوانی زناشویی‌های سست و نابسامان و در نهایت طلاق می‌شود (البوغیش و همکاران، ۲۰۱۹). در همین راستا، جلیلی و همکاران (۲۰۲۱) نتیجه گرفتند ادراک رفتارهای فداکارانه همسر عامل مهم و تأثیرگذار در ارتقای سلامت روان است و با بررسی آن می‌توان منجر طلاق عاطفی را کاهش داد. عزیزپور و صفرزاده (۲۰۱۶) در پژوهشی پیشنهاد کردند رابطه بین صمیمیت با همسر و کیفیت زناشویی یک رابطه خطی ساده نیست و ادراک انصاف و رفتارهای فداکارانه می‌توانند این رابطه را تعدیل نمایند.

در این راستا، بی‌آزاری کاری و همکاران (۲۰۲۱) نشان دادند که کل طرحواره ناسازگار اولیه و سه طرحواره شامل بریدگی و طرد، دیگر جهت‌مندی و گوش‌به‌زنگی افراطی با طلاق عاطفی در زوجین دارای مشکلات زناشویی رابطه مثبت و معنادار داشتند اما دو طرحواره شامل خودگردانی مختل و محدودیت‌های مختل با طلاق عاطفی در آنان رابطه معناداری نداشتند.

علاوه بر طرحواره‌های ناسازگار اولیه آسیب‌های تعاملی^۱ به عنوان یکی از مهم‌ترین پیش‌بینی‌کننده‌های کیفیت رابطه زناشویی زوج‌ها شناخته می‌شود (قاسمی و همکاران، ۲۰۱۶). آسیب‌های تعاملی بین زوجین مجموعه عواملی هستند که موجب ایجاد تعارض و اختلاف بین زن و شوهر می‌شوند، از میزان رضایت و سازگاری همسران می‌کاهند، مانع عملکرد طبیعی در زندگی زناشویی می‌گردند و حتی ممکن است یک ازدواج را به طلاق و جدایی منتهی کنند (روحی و همکاران، ۲۰۱۷). آسیب‌های تعاملی زندگی زناشویی در چهار طبقه درون فردی (مشکلات مربوط به ظاهر، جسمانی، روانی و جنسی)، بین فردی (مشکلات ارتباطی با همسر، الگوهای ارتباطی، عاطفی، رفتاری، افکار و اعتقادات و تفاوت ویژگی‌های شخصیتی و مذهبی)، فرافردی (وابستگی به خانواده‌ها و دوستان و ...، مشکلات اقتصادی و شغلی و تفاوت‌های فرهنگی) و فرافردی ویژه (مشکلات مربوط به ازدواج مجدد، فرزندان و ...) جای می‌گیرد (پاشایی و همکاران، ۲۰۲۱). در همین راستا، در پژوهش ابراهیمی و بنی‌فاطمه (۲۰۱۳) آسیب‌های تعاملی همچون تفاوت در میزان دین‌داری، ناهمسان همسری، برآورده نشدن انتظارات، تفاوت عقاید و وضعیت اجتماعی- اقتصادی در طلاق عاطفی تأثیرگذار بودند.

³. Weiss

¹. Interaction Pathology

². Sacrificing Behaviors

حرفه‌ای، توجه پژوهشگران را به خود جلب کرده است. فشارهای ناشی از رقابت‌های ورزشی، زمان‌بر بودن تمرینات و الزامات حرفه‌ای می‌تواند بر کیفیت تعاملات زوجین تأثیر گذاشته و زمینه‌ساز شکل‌گیری فاصله عاطفی شود. در این میان، طرحواره‌های ناسازگار اولیه به عنوان الگوهای تثبیت‌شده شناختی - هیجانی، نقش مهمی در نحوه پردازش تجربیات رابطه‌ای ایفا کرده و می‌توانند افراد را نسبت به آسیب‌های تعاملی در زندگی مشترک آسیب‌پذیرتر کنند. همچنین، رفتارهای فداکارانه در رابطه زناشویی ممکن است این ارتباط را تضعیف یا تقویت کند و در نقش یک میانجی مسیر بین طرحواره‌های ناسازگار و طلاق عاطفی را شکل دهد. با وجود اهمیت این متغیرها، پژوهش‌های اندکی به بررسی هم‌زمان این عوامل در زنان ورزشکار حرفه‌ای پرداخته‌اند؛ از این رو ضرورت دارد رابطه بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه و طلاق عاطفی با نقش میانجی آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه در این گروه به‌طور علمی بررسی شود. بنابراین، پژوهش حاضر نیز در پی پاسخگویی به این سؤال است که آیا طلاق عاطفی در زنان ورزشکار حرفه‌ای براساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه پیش‌بینی می‌شود؟

روش‌شناسی پژوهش

این پژوهش به لحاظ نوع هدف کاربردی و به لحاظ روش توصیفی از نوع همبستگی بود که با استفاده از مدلیابی معادلات ساختاری اجرا شد.

شرکت‌کنندگان

جامعه آماری این پژوهش را تمام زنان ورزشکار حرفه‌ای شهر کرج تشکیل دادند. در پژوهش حاضر به ازای هر پارامتر (۸) پارامتر شامل طرحواره‌های ناسازگار اولیه (۵ طرحواره)، آسیب‌های تعاملی، رفتارهای فداکارانه و طلاق عاطفی (۳۸ نفر

به نظر می‌رسد بین طرحواره‌های ناسازگار اولیه با آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه نیز رابطه وجود داشته باشد. از آنجاکه طرحواره‌ها همانند چهارچوبی برای پردازش اطلاعات به کار می‌روند و تعیین‌کننده واکنش‌های عاطفی افراد نسبت به موقعیت‌های زندگی و روابط بین فردی از جمله الگوهای ارتباطی، عاطفی، رفتاری و وابستگی در روابط و به طور کلی آسیب‌های تعاملی هستند. به عنوان مثال، طرحواره‌های حوزه دیگرجهت‌مندی به‌طور معمول در خانواده‌هایی به‌وجود می‌آیند که فرد را با قیدوشرط پذیرفته‌اند و فرد در چنین شرایطی برای دستیابی به توجه، عشق و پذیرش دیگران باید جنبه‌های مهم شخصیت خود را نادیده بگیرد و بدین ترتیب رفتارهای فداکارانه افراطی از خود نشان می‌دهد (یانگ و همکاران، ۲۰۰۶). برخی از پژوهش‌ها نیز حاکی از رابطه طرحواره‌های ناسازگار اولیه بر آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه و متعاقباً طلاق عاطفی است. به عنوان مثال، در پژوهشی لعل زاده و همکاران (۲۰۱۵) نتیجه گرفتند طرحواره‌های ناسازگار اولیه موجب سوگیری در تفسیر رویدادها می‌شوند. این سوگیری‌ها به‌صورت سوءتفاهم، نگرش‌های تحریف شده، فرض‌های نادرست، هدف‌ها و انتظارات غیرواقع‌بینانه در همسران پدید می‌آیند و این سوءبرداشت‌ها بر ادراک‌ها و ارزیابی‌های بعدی تأثیر می‌گذارند و آسیب‌های تعاملی را موجب می‌شوند، زیرا طرحواره‌ها بر چگونگی رابطه فرد با خود و دیگران به‌ویژه شریک زندگی تأثیر دارند، از آنجاکه طرحواره‌های ناسازگار ناکارآمدند، ناخشنودی در روابط زناشویی را در پی دارند و زمینه را برای طلاق عاطفی فراهم می‌کنند. موسوی خرمی و همکاران (۲۰۲۰) نیز نتیجه گرفتند به‌منظور ایجاد انسجام و کاهش طلاق عاطفی، اصلاح طرحواره‌های ناسازگار اولیه در جهت بهبود روابط زوج‌ها و آسیب‌های تعاملی مؤثر است.

در سال‌های اخیر، طلاق عاطفی به‌عنوان یکی از مهم‌ترین چالش‌های روابط زناشویی، به‌ویژه در میان زنان ورزشکار

قرار می‌دهد. در ایران صدوقی و همکاران (۲۰۰۸) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ برای کل ابزار ۰/۹۴ و برای خرده مقیاس-ها در دامنه‌ای از ۰/۶۲ تا ۰/۹۰ گزارش و تحلیل عاملی تبیینی با چرخش واریماکس مقیاس‌های قابل تفسیری را برای همه پانزده خرده‌مقیاس طرحواره مطرح شده توسط یانگ به بار آوردند. پایایی پرسشنامه در مطالعه حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۷ به دست آمد.

پرسشنامه آسیب‌های تعاملی بین فردی: پرسشنامه آسیب‌های تعاملی بین فردی پاشایی و همکاران (۲۰۲۱) شامل ۵۷ گویه است که ۴ مؤلفه آسیب‌های ارتباطی، رفتاری، شناختی و هیجانی را در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از کاملاً مخالفم = ۰ تا کاملاً موافقم = ۴ مورد ارزیابی قرار می‌دهد. پاشایی و همکاران (۲۰۲۱) در پژوهش خود با استفاده از اعتبار سازه و روش تحلیل عاملی روایی این ابزار را مورد بررسی قرار دادند و برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را برای مؤلفه‌های آسیب‌های ارتباطی، رفتاری، شناختی و هیجانی به ترتیب ۰/۸۸، ۰/۸۶، ۰/۹۱ و ۰/۸۹ و برای کل ابزار ۰/۹۰ گزارش کردند. پایایی پرسشنامه در مطالعه حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۶ به دست آمد.

مقیاس فداکاری: مقیاس فداکاری هارپر و فیگرس (۲۰۰۸) شامل ۵۰ گویه است که ادراک خود فرد از رفتارهای فداکارانه خود و رفتارهای فداکارانه همسر (۲۵ گویه اول دربرگیرنده رفتارهای فداکارانه خود فرد و ۲۵ گویه دوم دربرگیرنده ادراک فرد از رفتارهای فداکارانه شریک زندگی‌اش) را در یک طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از هرگز = ۱ تا همیشه = ۵ مورد ارزیابی قرار می‌دهد. هارپر و فیگرس (۲۰۰۸) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ برای مردان ۰/۸۴ و برای زنان ۰/۸۱ گزارش کردند. در ایران کاوند (۲۰۱۱) برای این ابزار ضریب آلفای کرونباخ ۲۵ گویه اول را در مردان ۰/۹۰ و در زنان ۰/۸۸، و ۲۵ گویه دوم این مقیاس را هم در مردان و هم در زنان ۰/۹۲ گزارش کرد. همچنین کاوند (۲۵) همبستگی این ابزار را با پرسشنامه کیفیت زناشویی نورتون در نمونه مردان ۰/۵۵ و ۰/۶۵ و در نمونه زنان ۰/۵۱ و ۰/۶۸ به عنوان شاخصی از روایی همگرایی ابزار گزارش

نمونه در نظر گرفته شد تا بتوان به حجم نمونه مورد نظر دست یافت و بدین ترتیب تعداد ۳۰۸ نفر به روش نمونه‌گیری دردسترس انتخاب شدند (کلاین، ۲۰۱۶).

ملاک‌های ورود به پژوهش شامل ورزش حرفه‌ای و مداوم برای حداقل یک سال، طول مدت ازدواج حداقل ۵ سال، سن ۲۵ تا ۴۵ سال، رضایت برای شرکت در پژوهش، عدم ابتلا به اختلال-های عمده روان‌پزشکی (خودگزارش دهی)، عدم مصرف مواد و داروهای روان‌پزشکی (خودگزارش دهی) و ملاک‌های خروج از پژوهش شامل عدم رضایت آگاهانه جهت شرکت در پژوهش، عدم پاسخگویی به تمام سؤالات پرسشنامه، ابتلا به اختلال‌های عمده روان‌پزشکی و وابستگی به مواد، مصرف داروهای روان‌پزشکی یا دریافت همزمان روان درمانی بود.

ابزار و شیوه گردآوری داده‌ها

آزمون طلاق عاطفی: آزمون طلاق عاطفی محمدی و همکاران (۲۰۱۷) شامل ۳۶ گویه است که ۹ مؤلفه انتقاد و سرزنش، سکوت و جبهه‌گیری، عدم واکنش عاطفی، عدم آمیزش عاطفی، مشکلات قدرت و منابع، افسردگی و سرخوردگی، زاویه سوم، محدود کردن و مشکلات جنسی را در یک طیف لیکرت ۵ درجه‌ای از هرگز = ۰ تا همیشه = ۴ مورد ارزیابی قرار می‌دهد. محمدی و همکاران (۲۰۱۷) همبستگی این ابزار را با شاخص بی‌ثباتی ازدواج ۰/۶۲ و پرسشنامه رضایت زناشویی ۰/۲۶- به عنوان شاخصی از روایی همگرایی ابزار و برای این ابزار ضرایب آلفای کرونباخ را در دامنه‌ای از ۰/۷۳ تا ۰/۸۹ گزارش کردند. پایایی پرسشنامه در مطالعه حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۹۲ به دست آمد.

نسخه کوتاه پرسشنامه طرحواره یانگ: نسخه کوتاه پرسشنامه طرحواره یانگ (۱۹۹۸) شامل ۷۵ گویه است و ۵ حوزه طرحواره‌ای بریدگی و طرد؛ خودگردانی و عملکرد مختل؛ دگرجهت‌مندی؛ گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداري؛ محدودیت‌های مختل را در یک طیف لیکرت ۶ درجه‌ای از کاملاً درست درباره من = ۶ تا کاملاً غلط درباره من = ۱ مورد ارزیابی

بخش آمار استنباطی پس از محاسبه ضریب همبستگی پیرسون و بررسی مفروضه‌های معادلات ساختاری، برازش مدل ساختاری با استفاده از شاخص‌های برازش، برآورد بیشینه احتمال و ضرایب رگرسیون بتا و نرم افزارهای اس.پی.اس.اس نسخه ۲۴ و آیموس نسخه ۲۴ مورد بررسی قرار گرفت.

یافته‌ها

در پژوهش حاضر ۵۸ نفر (۱۸/۱۲ درصد) از شرکت کنندگان در پژوهش در طبقه سنی ۲۵ تا ۳۰ سال، ۵۰ نفر (۱۵/۶۲ درصد) در طبقه سنی ۳۱ تا ۳۵ سال، ۱۱۱ نفر (۳۴/۶۹ درصد) در طبقه سنی ۳۶ تا ۴۰ سال، ۱۰۰ نفر (۳۱/۲۵ درصد) در طبقه سنی ۴۱ تا ۴۵ سال قرار داشتند. لازم به ذکر است میانگین سنی شرکت کنندگان، ۳۹/۸۹ و انحراف معیار آن ۱۰/۰۵ بود. ۱۰۰ نفر (۳۱/۲۵ درصد) از شرکت کنندگان در مقطع فوق دیپلم، ۱۰۴ نفر (۳۲/۵۰ درصد) در مقطع لیسانس و ۱۱۶ نفر (۳۶/۲۵ درصد) در مقطع فوق لیسانس بودند. ۱۷۷ نفر (۵۵/۳۱ درصد) از شرکت کنندگان در پژوهش حاضر شاغل و ۱۴۳ نفر (۴۴/۶۹ درصد) غیر شاغل بودند. جدول ۱ نشان می‌دهد شاخص‌های برازندگی به دست آمده از برازش قابل قبول مدل ساختاری پژوهش با داده‌های گردآوری شده حمایت می‌کنند.

کرد. پایایی پرسشنامه در مطالعه حاضر به روش آلفای کرونباخ ۰/۸۵ به دست آمد.

روش اجرا

برای جمع آوری داده‌ها پس از هماهنگی و کسب مجوز از دانشگاه آزاد اسلامی و آماده سازی پرسشنامه‌ها به صورت برخط، ابتدا فراخوان شرکت در این پژوهش به همراه لینک پاسخگویی به پرسشنامه‌ها به صورت آنلاین در شبکه‌های مجازی مرتبط با ورزشکاران قرار گرفت، بدین ترتیب تمامی افرادی که تمایل دارند در پژوهش شرکت کنند، با مراجعه به لینک پاسخگویی به پرسشنامه‌ها پاسخ خواهند داد. بعد از اینکه تعداد شرکت کنندگان به حد نصاب رسید، داده‌ها استخراج و برای تحلیل آماده شد.

ملاحظات اخلاقی

ملاحظات اخلاقی همچون توجه به مشارکت آزادانه آزمودنی، اخذ رضایت آگاهانه، محرمانه بودن و حساسیت محققان به چگونگی انتشار اطلاعات انجام شد.

روش پردازش داده‌ها

به منظور تحلیل داده‌ها روش‌های توصیفی و استنباطی به کار گرفته شد. در بخش توصیفی اطلاعات دموگرافیک و شاخص‌هایی چون میانگین و انحراف معیار ارائه می‌شود. در

جدول ۱- شاخص‌های برازندگی مدل ساختاری پژوهش

شاخص‌های برازندگی	مجهذور کا	مجهذور کای نرم شده	تقریب ریشه خطای میانگین مجهذوران	شاخص برازش تطبیقی	شاخص نکویی برازش	شاخص نکویی برازش تطبیقی
مدل ساختاری	۱۸۵/۰۴۰	۲/۴۵	۰/۰۶۷	۰/۹۶۷	۰/۹۳۴	۰/۸۶۷
مقادیر قابل قبول	$P > ۰/۰۵$	$3 >$	$۰/۰۸۰ >$	$۰/۰۹۰ <$	$۰/۰۹۰ <$	$۰/۰۸۰ <$

جدول ۲- ضرائب مسیر مستقیم و غیر مستقیم بین متغیرهای پژوهش

مسیر	متغیر پیش بین - متغیر میانجی / ملاک	ضریب رگرسیون غیر استاندارد	خطای معیار	ضریب رگرسیون استاندارد	مقدار احتمال
مستقیم	بریدگی و طرد- طلاق عاطفی	۰/۳۹۶	۰/۰۶۰	۰/۳۵۸	۰/۰۰۱
	خودگردانی و عملکرد مختل- طلاق عاطفی	۰/۱۳۸	۰/۰۴۱	۰/۳۱۸	۰/۰۰۱
	دگرجهت‌مندی- طلاق عاطفی	۰/۲۷۷	۰/۰۶۲	۰/۳۸۹	۰/۰۰۱
	گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری- طلاق عاطفی	۰/۳۰۴	۰/۰۹۷	۰/۲۳۸	۰/۰۰۱
	محدودیت‌های مختل- طلاق عاطفی	۰/۱۸۶	۰/۰۵۳	۰/۳۵۵	۰/۰۰۱
	بریدگی و طرد- آسیب‌های تعاملی	۰/۱۰۵	۰/۰۸۵	۰/۳۳۷	۰/۰۰۱
	خودگردانی و عملکرد مختل- آسیب‌های تعاملی	۰/۲۵۵	۰/۰۹۰	۰/۳۱۶	۰/۰۰۱
	دگرجهت‌مندی- آسیب‌های تعاملی	۰/۹۷۲	۰/۱۰۶	۰/۳۰۸	۰/۰۰۱
	گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری- آسیب‌های تعاملی	۰/۱۶۸	۰/۰۵۰	۰/۳۵۰	۰/۰۰۱
	محدودیت‌های مختل- آسیب‌های تعاملی	۰/۳۱۸	۰/۰۹۷	۰/۳۳۵	۰/۰۰۱
	بریدگی و طرد- رفتارهای فداکارانه	۰/۴۰۲	۰/۰۶۲	۰/۳۳۲	۰/۰۰۱
	خودگردانی و عملکرد مختل- رفتارهای فداکارانه	۰/۶۰۷	۰/۰۵۹	۰/۳۰۲	۰/۰۰۱
	دگرجهت‌مندی- رفتارهای فداکارانه	۰/۱۲۱	۰/۰۲۵	۰/۴۴۸	۰/۰۰۱
	گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری- رفتارهای فداکارانه	۰/۱۶۲	۰/۰۴۵	۰/۲۴۱	۰/۰۰۱
	محدودیت‌های مختل- رفتارهای فداکارانه	-۰/۰۹۲	۰/۰۲۴	-۰/۳۵۴	۰/۰۰۱
	آسیب‌های تعاملی- طلاق عاطفی	۰/۲۳۱	۰/۰۹۹	۰/۴۰۲	۰/۰۰۱
	رفتارهای فداکارانه- طلاق عاطفی	۰/۲۱۱	۰/۰۸۸	۰/۳۸۹	۰/۰۰۱
غیر مستقیم	بریدگی و طرد- آسیب‌های تعاملی- طلاق عاطفی	۰/۱۱۶	۰/۰۴۹	۰/۱۳۱	۰/۰۰۱
	بریدگی و طرد- رفتارهای فداکارانه- طلاق عاطفی	۰/۱۰۶	۰/۰۶۷	۰/۱۲۹	۰/۰۰۱
	خودگردانی و عملکرد مختل- آسیب‌های تعاملی- طلاق عاطفی	۰/۲۰۷	۰/۰۶۳	۰/۱۲۷	۰/۰۰۱
	خودگردانی و عملکرد مختل- رفتارهای فداکارانه- طلاق عاطفی	۰/۱۱۰	۰/۰۵۳	۰/۱۱۷	۰/۰۰۱
	دگرجهت‌مندی- آسیب‌های تعاملی- طلاق عاطفی	۰/۲۳۵	۰/۰۷۸	۰/۱۱۴	۰/۰۰۱
	دگرجهت‌مندی- رفتارهای فداکارانه- طلاق عاطفی	۰/۱۵۵	۰/۰۸۸	۰/۱۷۴	۰/۰۰۱
	گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری- آسیب‌های تعاملی- طلاق عاطفی	۰/۲۷۸	۰/۰۷۷	۰/۱۴۱	۰/۰۰۱
	گوش‌به‌زنگی بیش از حد و بازداری- رفتارهای فداکارانه- طلاق عاطفی	۰/۰۶۷	۰/۰۶۹	۰/۰۹۴	۰/۰۲۰
	محدودیت‌های مختل- آسیب‌های تعاملی- طلاق عاطفی	۰/۱۱۱	۰/۰۶۵	۰/۱۳۵	۰/۰۰۱
	محدودیت‌های مختل- رفتارهای فداکارانه- طلاق عاطفی	-۰/۱۰۰	۰/۰۵۱	-۰/۱۳۸	۰/۰۰۱

عاطفی براساس طرحواره‌های ناسازگار بریدگی و طرد با میانجیگری آسیب‌های تعاملی ($\beta=۰/۱۳۱$, $P=۰/۰۰۱$) و رفتارهای فداکارانه ($\beta=۰/۱۲۹$, $P=۰/۰۰۱$) در زنان ورزشکار

جدول ۲ نشان می‌دهد طلاق عاطفی براساس آسیب‌های تعاملی رفتارهای فداکارانه ($\beta=۰/۴۰۲$, $P=۰/۰۰۱$) و در زنان ورزشکار حرفه‌ای پیش‌بینی می‌شود. طلاق

دیگران را تضعیف می‌کنند (صادقی و احمدی، ۲۰۲۲). طرحواره‌های حوزه بریدگی و طرد پیش‌بینی‌کننده برای کاهش پذیرش خود و انزوای اجتماعی هستند. در انزوای اجتماعی و بیگانگی این احساس به فرد دست می‌دهد که با دیگران متفاوت است. بنابراین از دیگران کناره‌گیری می‌کند و احساس می‌کند به جامعه یا گروه خاصی تعلق خاطر ندارد. افرادی که طرحواره‌های اولیه نارفکارهای فداکارانه دارند در پذیرش خود نیز دچار مشکل هستند، زیرا فرد ابتدا با خود احساس بیگانگی و غریبی می‌کند، از نیازها و نقاط ضعف و قوت خویش ناگاه می‌شود و تلاشی برای آشتی با خود نمی‌کند. این در حالی است که او همان‌گونه که خود را نمی‌پذیرد، از پذیرش دیگران و برقراری رابطه صمیمانه سر بازمی‌زند (آرانگ و همکاران، ۲۰۱۷). از این گذشته این افراد به دلیل برخورداری از طرحواره‌های بریدگی و طرد ممکن است تجربه از دست دادن دوستان، حمایت خانواده و غیره را تجربه کنند و به دلیل ترس و اجتناب از طرد شدن با دیگران ارتباط صمیمانه برقرار نکنند. علاوه بر این، این امکان وجود دارد که طرحواره‌های بریدگی و طرد مانع از رشد بازنمایی‌های پایدار و سازگار از خود و دیگران شود که موجب ناتوانی در مقابله رفتارهای فداکارانه با محیط و جستجوی رفتارهای حمایت‌کننده می‌شود. این رفتار منجر به محرومیت اجتماعی و انزوا می‌شود (اسکات و همکاران، ۲۰۰۹، جینر و همکاران،^۲ ۲۰۱۶). به طور کلی، طرحواره حوزه بریدگی و طرد باعث می‌شود فرد آسیب‌پذیر شود، رفتارهای ناسالم و فداکارانه بیش از حد داشته باشد، و در نتیجه در تعاملات عاطفی‌اش دچار چرخه‌های منفی شود که هم به خودش و هم به روابطش آسیب می‌زند. در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه بریدگی و طرد با میانجیگری رفتارهای فداکارانه می‌توان گفت فردی که طرحواره نقص/ شرم دارد، خود را در مهم‌ترین جنبه‌های شخصیتش انسانی ناقص، نامطلوب، بد و بی‌ارزش می‌داند که انتظار دارد دیگران او را طرد و سرزنش کنند (خوشبینی پایین)، احساس ناامنی در حضور دیگران می‌کند و به علت ترس از افشا شدن (در معرض دیگران بودن) و تحقیر شدن

حرفه‌ای پیش‌بینی می‌شود. طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های ناسازگار خودگردانی و عملکرد مختل با میانجیگری آسیب‌های تعاملی ($\beta=0/127, P=0/001$) و رفتارهای فداکارانه ($\beta=0/117, P=0/001$) در زنان ورزشکار حرفه‌ای پیش‌بینی می‌شود. طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های ناسازگار دگرجهت‌مندی با میانجیگری آسیب‌های تعاملی ($P=0/001$)، ($\beta=0/114$) و رفتارهای فداکارانه ($\beta=0/174, P=0/001$) در زنان ورزشکار حرفه‌ای پیش‌بینی می‌شود. طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های ناسازگار گوش به زنگی بیش از حد و بازداری با میانجیگری آسیب‌های تعاملی ($P=0/001$)، ($\beta=0/141$) و رفتارهای فداکارانه ($\beta=0/094, P=0/020$) در زنان ورزشکار حرفه‌ای پیش‌بینی می‌شود. طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های ناسازگار محدودیت‌های مختل با میانجیگری آسیب‌های تعاملی ($\beta=0/135, P=0/001$) و رفتارهای فداکارانه ($\beta=-0/138, P=0/001$) در زنان ورزشکار حرفه‌ای پیش‌بینی می‌شود.

بحث و نتیجه‌گیری

هدف پژوهش حاضر بررسی ارتباط طلاق عاطفی با طرحواره‌های ناسازگار اولیه در زنان ورزشکار حرفه‌ای و نقش میانجیگری آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه بود. نتایج نشان داد که طلاق عاطفی در زنان ورزشکار حرفه‌ای براساس طرحواره‌های ناسازگار اولیه با میانجیگری آسیب‌های تعاملی و رفتارهای فداکارانه در زنان پیش‌بینی می‌شود. این نتایج با نتایج حاصل از پژوهش‌های بی‌آزاری کاری و همکاران (۲۰۲۲)؛ ابراهیمی و بنی‌فاطمه (۲۰۱۳)؛ جلیلی و همکاران (۲۰۲۱)؛ عزیزپور و صفرزاده (۲۰۱۹)؛ لعل زاده و همکاران (۲۰۱۵) و موسوی خرمی و همکاران (۲۰۲۰) همسو بود.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه بریدگی و طرد با میانجیگری آسیب‌های تعاملی می‌توان گفت طرحواره‌های حوزه بریدگی و طرد استنباط از تجربیات روزانه را تحریف کرده به نحوی که به فشار روانی ناشی از تنهایی یا طرد اجتماعی شدت می‌بخشند و قابلیت تفسیر صحیح از هیجانات

². Giner et al.

¹. Aurang et al.

گوش به زنگی و بازداری بیش از حد، باعث می‌شوند فرد بیش از حد مراقب رفتار و احساساتش باشد، که این موضوع می‌تواند روابط را پرتنش کند و به آسیب‌های جدی تعاملی منجر شود. در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه گوش به زنگی و بازداری بیش از حد با میانجیگری رفتارهای فداکارانه می‌توان گفت افراد دارای طرحواره‌های حوزه بازداری در ابراز هیجان‌های خود و در ظرفیت لذت‌طلبی با محدودیت مواجه هستند، آن‌ها غالباً تنهایی را ترجیح می‌دهند و از فعالیت‌ها و تماس‌های اجتماعی دوری می‌کنند. این افراد در برخی از موارد در ارتباط با دیگران با تنیدگی و مشکل روبرو هستند (عبدی و پاک، ۲۰۱۹). تلاش برای بازداری و سرکوب اندیشه‌ها و هیجان‌های منفی منجر به ابزارگری هیجانی محدود و نقص حافظه می‌شود. افراد با بازدارندگی هیجانی بالا واکنش‌پذیری روانی- فیزیولوژیایی بالایی به دامنه گسترده‌ای از نشانه‌های هیجانی نشان می‌دهند (لینچ و همکاران، ۲۰۰۴). این افراد دچار محدودیت عاطفی هستند و اطلاعات هیجانی را چنان در هم شکننده و سردرگم کننده تجربه می‌کنند که به احساس درماندگی در آنها منجر می‌شود. علاوه بر این، از آن‌جاکه توانایی تنظیم هیجان‌ها که نقش مرکزی را در هر دو شناسایی احساسات و پاسخ‌دهی و بهبود یافتن از هیجان‌های منفی از طریق دسترسی به راهبردهای تنظیم هیجانی دارد برای این افراد تنظیم مؤثر هیجان‌های منفی دشوار خواهد بود و از راهبردهای مقابله‌ای ناسازگارانه بیشتری نظیر کناره‌گیری اجتماعی و رفتاری و بازداری هیجانی استفاده می‌کنند (همینگ و همکاران، ۲۰۱۹). به طور کلی، طرحواره‌های گوش به زنگی و بازداری بیش از حد، به نوعی زمینه‌ساز رفتارهای فداکارانه بیش از حد می‌شوند. این رفتارها اگرچه موقتاً اضطراب فرد را کاهش می‌دهند، اما در بلندمدت باعث آسیب به خود فرد و روابطش می‌شوند. فردی که طرحواره گوش به زنگی دارد، ممکن است رفتارهای فداکارانه نشان دهد تا از هرگونه انتقاد، تنبیه یا برخورد منفی جلوگیری کند. با این حال، وقتی فرد همیشه به دیگران فداکاری می‌کند ولی پاسخ متقابل نمی‌گیرد، ممکن است احساس کند دیده نمی‌شود یا ارزشش کم است و بدین ترتیب

به افراد اجازه نمی‌دهد به او نزدیک شوند. به عبارت دیگر، آن‌ها قادر به درک عواطف خود و دیگران نیستند، مهارت‌های اجتماعی پایینی دارند و هنگام فعال شدن طرحواره سطح بالایی از عواطف منفی را تجربه می‌کنند که قادر به تنظیم آن‌ها نیستند (پرستون و همکاران، ۲۰۱۷). به طور کلی، طرحواره بریدگی و طرد ریشه‌ی عمیق‌تر ترس از طرد شدن است و می‌تواند باعث رفتارهای فداکارانه افراطی شود که در نهایت به تشدید مشکلات عاطفی و روابط ناسالم می‌انجامد. در واقع وقتی فردی طرحواره بریدگی و طرد دارد، برای مقابله با ترس عمیق از طرد شدن، ممکن است رفتارهای فداکارانه زیادی از خود نشان دهد. رفتارهای فداکارانه در روابط به معنی اقداماتی است که یکی از طرفین برای حفظ یا تقویت رابطه انجام می‌دهد، حتی به قیمت از دست دادن بخشی از نیازها یا خواسته‌های خودش. این رفتارها می‌توانند مثبت باشند، مثل گذشت و تلاش برای حل مشکلات، اما وقتی بیش از حد باشند و یک طرف همیشه خودش را فدا کند، ممکن است منجر به خستگی عاطفی، حس بی‌ارزشی و حتی ایجاد یا تشدید طلاق عاطفی شود.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه گوش به زنگی و بازداری بیش از حد با میانجیگری آسیب‌های تعاملی می‌توان گفت افزایش گوش به زنگی در افراد دارای طرحواره‌های حوزه گوش به زنگی بیش از حد در مورد محرک‌های تهدیدآمیز در بافت بین‌فردی ممکن است به بی‌ثباتی عاطفی و هیجانی و مشکلات بین‌فردی کمک کند و دامن بزند. علاوه بر این بی‌ثباتی عاطفی، بدگمانی و مشکلات بین‌فردی در افراد دارای طرحواره بی‌اعتمادی، موجب اندیشه‌پردازی پارانوییدی ناشی از تنیدگی و ناکامی انتظارات بین‌فردی و حساسیت بیش از حد به آسیب‌های بین‌فردی و بدرفتاری و ناسازگاری در روابط زناشویی می‌شود (داوری و احمدی، ۲۰۱۹). از لحاظ بین‌فردی، افراد دارای طرحواره‌های ناسازگار اولیه گوش به زنگی بیش از حد چون نسبت به دیگران بی‌اعتماد و بدبین هستند، کمتر از حمایت دیگران بهره‌مند می‌شوند که این نیز، خود توانایی کنار آمدن آن‌ها را با موقعیت‌های تنش‌زا تحت تأثیر قرار می‌دهد (باچ و همکاران، ۲۰۱۶). به طور کلی، طرحواره‌های

². Lynch et al.

¹. Preston et al.

هیجان می‌شوند. این طرحواره‌ها بر این موضوع تأثیر می‌گذارند که فرد تا چه حد می‌تواند مسئولیت زندگی‌اش را بپذیرد، اهدافش را تعیین کند، انگیزه‌مند باشد، خودکنترلی داشته باشد و از عهده مشکلات برآید. این افراد احساس می‌کنند بدون کمک جدی دیگران نمی‌توانند از عهده مسئولیت‌های روزمره‌شان برآیند. به عنوان مثال، آنها احساس می‌کنند توانایی کسب درآمد، حل مشکلات، خوب قضاوت کردن، به عهده گرفتن وظایف جدید و تصمیم‌گیری درست را ندارند (پرستون و همکاران، ۲۰۱۹). فرد وابسته ممکن است برای حفظ روابط یا جلب محبت دیگران، رفتاری فداکارانه از خود نشان دهد. چون احساس می‌کند اگر کمک نکند یا فداکاری نکند، ممکن است رها شود یا مورد طرد قرار بگیرد. افراد وابسته اغلب ترس دارند که به تنهایی نتوانند زندگی کنند یا مشکلات‌شان را حل کنند. این ترس باعث می‌شود دائماً برای دیگران فداکاری کنند تا احساس کنند ارزشمند و لازم هستند. رفتارهای فداکارانه در افراد وابسته می‌تواند نوعی سازوکار مقابله‌ای برای مقابله با ترس از رها شدن، بی‌کفایتی و طرد شدن باشد، اما در بلندمدت باعث سردی و طلاق عاطفی می‌شود. وابستگی ناسالم می‌تواند به طلاق عاطفی دامن بزند، چون افراد نمی‌توانند در یک رابطه بالغ و متقابل نیازهای خود و طرف مقابل را تنظیم و مدیریت کنند. وقتی یکی از زوجها یا هر دو به شدت وابسته باشند، معمولاً درگیر نیازهای عمیق برای امنیت و تأیید می‌شوند و نمی‌توانند نیازهای خودشان را به طور سالم ابراز کنند یا رشد فردی داشته باشند. این موضوع ممکن است باعث ایجاد فاصله عاطفی شود. در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه دگرجهت‌مندی با میانجیگری آسیب‌های تعاملی می‌توان گفت افراد دارای طرحواره دگرجهت‌مندی که نیاز زیادی به تأیید دارند، ممکن است اهمیت زیادی برای تعاملات بین فردی قائل شوند که منجر به اضطراب بیشتر می‌شود (گولستون و همکاران، ۲۰۱۸). علاوه براین، عدم توجه و تأیید فرد و سرزنش وی از جانب دیگران موجب خشم و خصومت و همین‌طور دوسوگرایی بین فردی در این افراد می‌شود (آفتاب، ۲۰۱۶). طرحواره دگرجهت‌مندی می‌تواند آسیب‌های جدی در روابط و تعاملات اجتماعی به‌وجود آورد. فرد تاییدطلب معمولاً به‌جای بیان

فرد ممکن است به دلیل تجربه‌های منفی اجتماعی و روابط ناسالم، به تدریج انزوا را ترجیح دهد. بدین صورت طرحواره‌های گوش به زنگی و بازداری بیش از حد به واسطه رفتارهای فداکارانه که منجر به بازداری هیجانی و اجتناب از بیان نیازهای واقعی و انزوای اجتماعی می‌شود، یکی از عوامل مهم شکل‌گیری طلاق عاطفی در روابط هستند.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه خودگردانی و عملکرد مختل با میانجیگری آسیب‌های تعاملی می‌توان گفت این حوزه شامل الگوهای ناسازگار شناختی و هیجانی است که بر توانایی فرد در مدیریت، کنترل و تنظیم رفتارها و هیجان‌ها اثر می‌گذارد. افرادی که طرحواره‌هایشان در این حوزه قرار دارد، از خودشان و محیط اطرافشان انتظاراتی دارند که در توانایی آنها برای تفکیک خود از نماد والدین و دستیابی به عملکرد مستقلانه مانع ایجاد می‌کند. در نتیجه، این افراد نمی‌توانند هویت مستقلی در مورد خودشان به دست بیاورند و نمی‌توانند زندگی‌شان را بدون دریافت کمک‌های بی‌شایبه دیگران اداره کنند. آنها نمی‌توانند برای خودشان اهداف مشخصی در نظر بگیرند و در مهارت‌های مورد نیاز تبحر پیدا کنند لذا از نظر کارایی و کفایت در دوران بزرگسالی مثل یک کودک کم سن و سال عمل می‌کنند (پرستون و همکاران، ۲۰۱۹). این طرحواره‌ها می‌توانند باعث مشکلات در اعتماد، وابستگی ناسالم، ترس از ترک شدن و دیگر چالش‌های ارتباطی شوند. آسیب‌های تعاملی باعث می‌شوند فرد نتواند روابط سالم بسازد و در نتیجه خودگردانی او در حوزه‌های اجتماعی تضعیف شود. وقتی یکی یا هر دو نفر نتوانند هیجانات منفی مثل خشم، ناامیدی یا غم را به شکل سالم مدیریت کنند، تنش‌ها افزایش می‌یابد و احتمال سردی و فاصله عاطفی بیشتر می‌شود. اگر فرد نتواند مرزهای خودش و دیگران را به خوبی تنظیم کند، ممکن است وارد روابط ناسالم شود که به تدریج باعث سرد شدن ارتباط و طلاق عاطفی می‌شود.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه خودگردانی و عملکرد مختل با میانجیگری رفتارهای فداکارانه می‌توان گفت مشکلات در این حوزه منجر به احساس ناتوانی در رسیدن به اهداف، ضعف در خودکنترلی، و مشکلات در تنظیم

نقاب‌پوشی برای تاییدطلبی باشد؛ یعنی فرد وانمود می‌کند که برای دیگران زندگی می‌کند، در حالی که در عمق ماجرا، به دنبال تأیید و پذیرش آن‌هاست. بدین ترتیب، فرد طرحواره دگرجهت‌مندی در رابطه زناشویی اغلب برای حفظ آرامش یا ترس از نارضایتی همسر، احساسات واقعی، نیازها و نارضایتی‌هایش را پنهان می‌کند و همیشه مطابق میل طرف مقابل رفتار می‌کند. این سرکوب طولانی‌مدت باعث می‌شود رابطه از تعادل خارج شده و یک‌طرفه شود، بدون گفت‌وگوی واقعی یا تبادل عاطفی سالم. به مرور، فرد طرحواره دگرجهت‌مندی به دلیل فداکاری بیش از حد احساس خستگی، بی‌ارزشی و نادیده گرفته شدن می‌کند و از طرف دیگر، همسرش نیز ممکن است به دلیل نبود صمیمیت واقعی یا عدم آگاهی از نیازهای پنهان‌شده‌ی شریک زندگی‌اش، از رابطه فاصله بگیرد. نتیجه این چرخه، سردی، بی‌تفاوتی و در نهایت طلاق عاطفی است.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه آسیب‌های تعاملی با میانجی‌گری رفتارهای فداکارانه می‌توان گفت افراد دارای طرحواره‌های محدودیت‌های مختل بیشتر درگیر تعارض به دلیل رفتارهای ستیزه‌جویانه و خصومت‌آمیز می‌شوند که به نوبه خود سطح تنش آن‌ها را افزایش می‌دهد و از حمایت اجتماعی آن‌ها می‌کاهد (بویتته و همکاران، ۲۰۱۳). صفت دشمنی مشخصه افراد دارای طرحواره‌های محدودیت‌های مختل است که از احساس برتری و خودکفایی بالایی برخوردار هستند و با تقلب و فریبکاری دیگران را دستکاری می‌کنند و این مشخصه‌ها بدون در نظر گرفتن نیازهای دیگران می‌کنند با رفتارهای متوقعانه و پرخاشگرانه و خصمانه نسبت به دیگران نمود پیدا می‌کند. در تلاش برای دست یافتن به سلطه در روابط اجتماعی و حس برتری این افراد ممکن است به طور بالقوه نسبت به تهدیدات محیطی گوش به زنگ باشند و دست به رفتارهای قلدرانه بزنند و یا به دیگران آسیب بزنند (فابیانسون و دنسون، ۲۰۱۶). از آن‌جا که مهم‌ترین ویژگی این افراد نداشتن همدلی با دیگران است، ارتباط‌های اجتماعی کمی دارند و به خواسته‌های دیگران توجه ندارند (کرمی و همکاران، ۲۰۱۳). به طور کلی، چنین رفتارهایی تعامل سالم را مختل

احساسات واقعی یا نیازهای خود، مطابق خواسته‌های دیگران رفتار می‌کند تا از تنش، مخالفت یا طرد شدن جلوگیری کند. این موضوع باعث شکل‌گیری روابطی ناسالم و نامتوازن می‌شود، زیرا دیگران ممکن است از این رفتار سوءاستفاده کنند یا فرد تاییدطلب را جدی نگیرند. از سوی دیگر، سرکوب احساسات و نیازهای شخصی در بلندمدت به خشم فروخورده، احساس قربانی بودن، بی‌اعتمادی و کاهش عزت‌نفس منجر می‌شود. چنین فردی ممکن است در برقراری مرزهای سالم ناتوان باشد و در نتیجه دچار فرسودگی عاطفی و روانی شود. تاییدطلبی در نهایت مانع ایجاد روابط اصیل، صادقانه و متقابل می‌شود. بدین ترتیب، طرحواره دگرجهت‌مندی می‌تواند به‌طور مستقیم زمینه‌ساز طلاق عاطفی در روابط زناشویی شود. وقتی یکی از زوجین همواره برای جلب رضایت طرف مقابل از ابراز احساسات واقعی، نیازها یا نارضایتی‌هایش خودداری می‌کند، رابطه به‌مرور از صمیمیت، شفافیت و ارتباط عمیق خالی می‌شود. فرد تاییدطلب ممکن است ظاهر یک همسر ایده‌آل را حفظ کند، اما در درون احساس سرخوردگی، نادیده گرفته شدن یا خستگی عاطفی داشته باشد. این سرکوب عاطفی به مرور به فاصله‌گیری، دلخوری‌های خاموش و احساس تنهایی در رابطه منجر می‌شود. در چنین شرایطی، رابطه به‌جای رشد و هم‌دلی، دچار سکون و بی‌تفاوتی می‌شود که ویژگی اصلی طلاق عاطفی است. بنابراین، تاییدطلبی با جلوگیری از گفت‌وگوهای صادقانه و ایجاد مرزهای سالم، به شکل‌گیری و تداوم طلاق عاطفی کمک می‌کند.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه دگرجهت‌مندی با میانجی‌گری رفتارهای فداکارانه می‌توان گفت مهم‌ترین ویژگی‌های افراد دارای طرحواره دگرجهت‌مندی رفتار سلطه‌پذیر، عزت نفس پایین، حالت اضطرابی و ترس‌های جدایی است (هیلبرند، ۲۰۱۹). طرحواره دگرجهت‌مندی و رفتارهای فداکارانه در بسیاری از موارد به هم وابسته‌اند، به‌طوری‌که فرد برای کسب پذیرش و محبت دیگران، خود را فدا می‌کند و نیازها و خواسته‌های شخصی‌اش را نادیده می‌گیرد. در این حالت، فداکاری نه از روی نوع‌دوستی واقعی، بلکه از ترس طرد شدن یا نارضایتی دیگران انجام می‌شود. بنابراین، فداکاری می‌تواند

¹. Boyette et al.

². Fabiansson & Denson

موضوع تعمیم‌پذیری یافته‌ها را محدود می‌سازد. پیشنهاد می‌شود که پژوهش‌گران آتی با انجام پژوهش کیفی با به-کارگیری مصاحبه عمیق به شناسایی عوامل دیگر اثر گذار بر پرخوری افراطی بپردازند. پیشنهاد می‌شود در پژوهش‌های آتی از روش‌های نمونه‌گیری تصادفی استفاده شود.

براساس نتایج حاصل از پژوهش حاضر شناخت طرحواره‌های ناسازگار اولیه در رویکرد طرحواره درمانی حائز اهمیت است؛ بدین صورت که فرد ابتدا با کمک درمانگر طرحواره‌های ناسازگار خود را و حوزه‌های آنها را شناسایی کرده و سپس با بهره بردن از تکنیک‌های شناختی، رفتاری و تجربی، طرحواره‌های ناسازگار اولیه خود را که در کودکی و نوجوانی ایجاد شده‌اند و بسیار مقاوم هستند به چالش می‌کشد. به طور کلی، طرحواره درمانی نقش تعیین‌کننده‌ای در شکل‌گیری احساس فرد درباره دیگران و محیط دارد؛ لذا رویکرد طرحواره درمانی می‌تواند بر بهبود طلاق عاطفی دانشجویان زن مؤثر باشد و از این جهت به مشاوران و روان‌شناسانی که در دانشگاه‌ها فعالیت دارند، پیشنهاد می‌شود در راستای ارتقای کیفیت زندگی زنانشویی زنان دانشجو این رویکرد را به کار بگیرند. طرحواره درمانی همچنین جهت اصلاح رفتارهای فداکارانه دانشجویان به مشاوران و روان‌شناسانی که در دانشگاه‌ها فعالیت دارند پیشنهاد می‌شود. با توجه به اهمیت ارتباط مناسب بین زوجین و خانواده‌ها و تأثیر آن بر سلامت خانواده‌ها جامعه، پیشنهاد می‌شود پژوهش‌های بیشتری در جهت یافتن راهکارهایی برای پیشگیری از بروز آسیب‌های تعاملی زوجین و رفع پیامدهای آن برای خانواده‌ها صورت گیرد. با ارائه آموزش‌های لازم در جهت بهبود آسیب‌های تعاملی زوجینی که مشکل طلاق عاطفی دارند یا متقاضی طلاق هستند می‌توان طلاق عاطفی را کاهش داد.

تشکر و قدردانی

از تمامی ورزشکارانی که در انجام این پژوهش همکاری کردند، صمیمانه سپاسگزاری می‌شود.

تعارض منافع

نویسندگانی هیچ گونه تعارض منافی ندارند.

می‌کند و باعث ایجاد احساس ضعف، نادیده‌انگاشته‌شدن و کاهش عزت نفس در همسر می‌گردد. در بلندمدت، این الگوی نابرابر تعامل می‌تواند به سردی عاطفی، کاهش اعتماد متقابل و گسست روانی بین زوجین منجر شود.

در تبیین پیش‌بینی طلاق عاطفی براساس طرحواره‌های حوزه محدودیت‌های مختل با میانجیگری رفتارهای فداکارانه می‌توان گفت افراد دارای طرحواره‌های محدودیت‌های مختل در مواجهه با تمایلات شخصی افراد که در تعارض با اهداف و تمایلات آن‌ها قرار دارند از خود بی‌رحمی، پرخاش و سلطه‌گری نشان می‌دهند و نگرانی پیامدهای بالقوه آسیب‌رسان انتخاب‌هایشان و تصمیم‌های غیراخلاقی‌شان بر دیگران نیستند (برنشیاین و بلو، ۲۰۱۹). افراد دارای صفت دشمنی در جهت ارضای نیازهای خود به رفتارهای غیراخلاقی حتی اگر دیگران را به خطر بیندازند متوسل می‌شوند (ورابل و همکاران، ۲۰۱۹^۱). سلطه‌گری ابزاری است که از عزت نفس افراد خودشیفته محافظت می‌کند، این افراد چنین می‌اندیشند که با دستیابی به قدرت از خودپنداره بزرگ‌منشانه خود دفاع می‌کنند (جانسون و همکاران، ۲۰۱۲)؛ در این دیدگاه طبق نظر بومیستر و همکاران (۲۰۰۰) رفتارهای پرخاشگرانه و دشمنانه زمانی رخ می‌دهد که خودشیفته‌ها با تصویری اغراق‌آمیز از برتری شخصی در مواجهه با دیگران صریحاً در این تصویر اختلال ایجاد می‌کنند. به طور کلی، در روابط زوجین، احساس برتری زمانی بروز می‌کند که یکی از طرفین خود را از نظر فکری، فرهنگی، اقتصادی یا اخلاقی بالاتر از همسرش بداند و این نگرش می‌تواند منجر به تحقیر، کنترل‌گری و نادیده‌گرفتن نیازهای طرف مقابل شود؛ هنگامی که یکی از زوجین بیش از حد فداکاری می‌کند و دیگری دچار احساس برتری می‌شود، تعادل رابطه از بین می‌رود و زمینه برای بروز تنش، نارضایتی و طلاق عاطفی فراهم می‌شود.

در این پژوهش از ابزار خودگزارشی استفاده شد و ممکن است افراد به صورت آگاهانه و ناآگاهانه سعی در مطلوب جلوه دادن خود کرده باشند. در پژوهش حاضر از روش نمونه‌گیری غیرتصادفی برای انتخاب نمونه استفاده شده است که این

¹. Vrabel et al.

References

1. Abdi R, Pak R. (2019). The mediating role of emotion dysregulation as a transdiagnostic factor in the relationship between pathological personality dimensions and emotional disorders symptoms severity. *Pers Individ Differ*. 142:282-287. <https://doi.org/10.1016/j.paid.2018.09.026>
2. Aftab R. (2016). The mediating role of interpersonal difficulties in the relationship between experiential avoidance and depression and anxiety. *Journal of Applied Psychology*. 10(4):540-521. In Persian
3. Alboughbish T, Khajestehmehr R, Abbaspour Z. (2019). Predicting marital satisfaction based on approach and avoidance motivations, sacrifice, and prosocial behaviors in the cultural context of Ahvaz. *Psychology of Culture*. 2(3):155-139. In Persian <https://doi.org/10.30487/jcp.2020.204517.1090>
4. Aurang S, Soheila H, Hashemi Rezini H, Abdollahi MH. (2017). Investigating the relationship between early maladaptive schemas and the meaning of life and psychological well-being in the elderly. *Salmand: Iranian Journal of Aging*. 12(3):345-326. In Persian
5. Azizpour P, Safarzadeh S. (2016). The moderating role of fairness perception and prosocial behaviors in the relationship between marital intimacy and marital quality. *Family Studies*. 12(47):411-391. In Persian
6. Bach B, Sellbom M, Bo S, Simonsen E. (2016). Utility of DSM-5 section III personality traits in differentiating borderline personality disorder from comparison groups. *Eur Psychiatry*. 37:22-7. <https://doi.org/10.1016/j.eurpsy.2016.04.006>
7. Baumeister RF, Bushman BJ, Campbell WK. (2000). Self-esteem, narcissism, and aggression: Does violence result from low self-esteem or from threatened egotism? *Curr Dir Psychol Sci*. 9(1):26-29. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1111/1467-8721.00053>
8. Bernstein IS, Blue SK. (2019). Dominance Relationships, Dominance Hierarchies and Rankings☆. In: Choe JC, editor. *Encyclopedia of Animal Behavior* (Second Edition). Oxford: Academic Press; 455-60. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809633-8.20774-7>
9. Bi-Azari Kari F, Heydari S, Asghari Ganjin A. (2022). Predicting emotional divorce based on early maladaptive schemas in couples with marital problems. *Journal of Counseling and Psychotherapy Development*. 11(43):11-3. In Persian
10. Boyette L-L, Korver-Nieberg N, Verweij K, Meijer C, Dingemans P, Cahn W, de Haan L. (2013). Associations between the Five-Factor Model personality traits and psychotic experiences in patients with psychotic disorders, their siblings and controls. *Psychiatry Res*. 210(2):491-497. <https://doi.org/10.1016/j.psychres.2013.06.040>
11. Davari A, Ahmadi S. (2019). A structural model of personality traits with the mediation of spirituality in suicidal tendencies and substance misuse. *Journal of Clinical Psychology and Behavioral Research*. 13(51):76-67. In Persian
12. Ebrahimi S, Banifateme H. (2013). Emotional divorce and related factors with it in Naghadeh. *Journal of sociology studies*. 5(17):7-22. In Persian
13. Fabiansson EC, Denson TF. (2016). Anger, Hostility, and Anger Management. In: Friedman HS, editor. *Encyclopedia of Mental Health* (Second Edition). Oxford: Academic Press; 64-7. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-397045-9.00200-7>

14. Farrell JM, Shaw IA, Behary WT, Young JE. (2017). *Experiencing Schema Therapy from the Inside Out: A Self-Practice/Self-Reflection Workbook for Therapists*. Self-Practice/Self-Reflection Guides for Psychotherapists. Guilford Press.
15. Farrell JM. (2014). *The Schema Therapy Clinician's Guide: A Complete Resource for Building and Delivering Individual, Group and Integrated Schema Mode Treatment Programs*. 1st ed. Wiley-Blackwell.
16. Giner L, Blasco-Fontecilla H, De La Vega D, Courtet P. (2016). Cognitive, emotional, temperament, and personality trait correlates of suicidal behavior. *Curr Psychiatry Rep.* 18(11):102. <https://doi.org/10.1007/s11920-016-0742-x>
17. Goulston M, Goldberg P, Audio P. (2018). *Get out of Your Own Way: Overcoming Self-Defeating Behavior: Overcoming Self-Defeating Behavior*. Penguin.
18. Harper JM, Figuerres KS. (2008). Perception of sacrifice scale. Unpublished measure. Brigham Young University, Provo, UT.
19. Hemming L, Taylor P, Haddock G, Shaw J, Pratt D. (2019). A systematic review and meta-analysis of the association between alexithymia and suicide ideation and behaviour. *J Affect Disord.* 254:34-48. <https://doi.org/10.1016/j.jad.2019.05.013>
20. Hillebrand H. (2019). Dominance. In: Fath B, editor. *Encyclopedia of Ecology* (Second Edition). Oxford: Elsevier; 302–8. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-409548-9.11158-3>
21. Howes M, O'Shea G. (2014). Chapter 10 - Memory and Schemas. In: Howes M, O'Shea G, editors. *Human Memory*. Academic Press. 197-219. <https://doi.org/10.1016/B978-0-12-408087-4.00010-4>
22. Jalili G, Yar Ahmadi Y, Zandi F. (2021). A causal model of emotional divorce tendency based on basic need fulfillment, metacognitive beliefs, with the mediating role of perceived spousal prosocial behaviors. *Family Counseling and Psychotherapy.* 2021;11(32):262-237. <https://doi.org/10.22034/fcp.2022.62508>
23. Johnson SL, Leedom LJ, Muhtadie L. (2012). The dominance behavioral system and psychopathology: evidence from self-report, observational, and biological studies. *Psychol Bull.* 138(4):692-743. <https://doi.org/10.1037/a0027503>
24. Karami J, Zakiye A, Alikhani M, Mohammadi F. (2013). The relationship between Eysenck's personality traits and resilience with attitudes towards suicide in female students. *Journal of New Psychological Research.* 8(30):182-149. In Persian
25. Kavand M. (2011). Investigating the relationship between prosocial behaviors, motivations for sacrifice, and fairness perception with marital intimacy in parents of primary school students in Boroujerd. Master's Thesis, Faculty of Educational Sciences and Psychology, Shahid Chamran University of Ahvaz. In Persian
26. Kline RB. (2016). *Principles and practice of structural equation modeling*. 4th ed. New York, NY: Guilford Press. <https://psycnet.apa.org/record/2015-56948-000>
27. Lalezadeh A, Asghari Ebrahimbad MJ, Hesarserkhi R. (2015). Investigating the role of early maladaptive schemas in predicting emotional divorce. *Clinical Psychology.* 7(26):108-101. In Persian
28. Lynch TR, Cheavens JS, Morse JQ, Rosenthal MZ. (2004). A model predicting suicidal ideation and hopelessness in depressed older adults: the impact of emotion inhibition and affect intensity. *Aging Ment Health.* 8(6):486-497. <https://doi.org/10.1080/13607860412331303775>
29. Mohammadi F., Jokar Kamalabadi MH., Golestaneh M. (2017). Construction,

- factor analysis, and standardization of the emotional divorce test. *Journal of Cultural and Educational Studies of Women and Family*. 12(39):105-83. In Persian
30. Mohammadi Far MA, Zarei Matekolai EH, Najafi M, Mantiqi M. (2013). Comparing borderline personality traits, anger, hostility, and aggression in addicts with and without suicidal thoughts. *Addiction Research Journal*. 7(28):100-89. In Persian
 31. Mousavi Khorrami Z, Dokanei F, Khakpour R. (2020). A model of emotional divorce based on early maladaptive schemas and attachment styles with the mediating role of emotional intelligence. *Islamic Lifestyle with a Health Focus*. 4(3):63-74. In Persian
 32. Pashaei Z, Ahmadi SA, Fatehi Zadeh MS, Khayatan F. (2021). The effectiveness of a combined package of intimate communication skills and marriage enrichment training on interpersonal interactional damages in couples. *Women's Research Journal*. 12(1):19-1. In Persian
 33. Preston AR, Molitor RJ, Pudhiyidath A, Schlichting ML. (2017). 3.08 - Schemas. In: Byrne JH, editor. *Learning and Memory: A Comprehensive Reference* (Second Edition). Oxford: Academic Press; 125-32.
<https://doi.org/10.1016/B978-0-12-809324-5.21074-2>
 34. Qasemi S, Etemadi A, Ahmadi SA. (2016). Identifying the interactive damages of couples and spouse's family and their consequences: A qualitative study. *Qualitative Health Research*. 5(3):262-250. In Persian
 35. Ramazani Far H, Kaldi A, Ghadimi B. (2021). Analyzing the effective factors on emotional divorce in married women in Tonekabon city. *Women in Development and Politics*. 19(2):191-167. In Persian
<https://doi.org/10.22059/jwdp.2021.316823.1007940>
 36. Rouhi A, Jazayeri RS, Fatehi Zadeh M, Etemadi A. (2017). The effectiveness of schema therapy approach in reducing marital interactional damages in men with avoidant personality. *Clinical Psychology Studies*. 8(29):159-135. In Persian
 37. Sadeghi M, Ahmadi M. (2022). The Mediating Role of Early Maladaptive Schema Disconnection and Rejection in Relation between Gender Stereotypes and Overcompensation. *Journal of Psychological Studies*. 17(4):141-59.
<https://doi.org/10.22051/psy.2022.36875.2485>
 38. Sadeghzadeh Z, Ghodssi-ghassemabad R, Hamdieh M, Shariatpanahi S, Babazadeh F, Abdoli M, Samadaee Gelehkolaee K. (2023). The assessment of the related factors of emotional divorce among Iranian people during the Covid-19 pandemic: a descriptive study. *BMC Psychol*. 11(1):360.
<https://doi.org/10.1186/s40359-023-01395-w>
 39. Scott LN, Levy KN, Pincus AL. (2009). Adult attachment, personality traits, and borderline personality disorder features in young adults. *J Pers Disord*. 2009;23(3):258-280.
<https://doi.org/10.1521/pedi.2009.23.3.258>
 40. Sedoughi Z, Aguilar-Vafayi M, Rasoulzadeh-Tabatabaei K, Esfahaniyan N. (2008). Factor analysis of the short form of the Young Schema Questionnaire in a non-clinical Iranian sample. *Iranian Journal of Psychiatry and Clinical Psychology*. 14(2):219-214. In Persian
 41. Tusiime O, Mse E. (2022). Analysis of the relationship between family roles and women participation in sports. *Int J Res Sociol Anthropol*. 7(1):7-17.
<https://doi.org/10.20431/2454-8677.0701002>
 42. Vrabel JK, Zeigler-Hill V, McCabe GA, Baker AD. (2019). Pathological personality traits and immoral tendencies. *Pers Individ Differ*. 140:82-89.
<https://psycnet.apa.org/doi/10.1016/j.paid.2018.02.043>

43. Weiss Y. (2015). Family Theory: Economics of Marriage and Divorce. In: Wright JD, editor. International Encyclopedia of the Social & Behavioral Sciences (Second Edition). Oxford: Elsevier; 829–34.
<https://doi.org/10.1016/B978-0-08-097086-8.31070-4>
44. Young JE, Klosko JS, Weishaar ME. (2006). Schema therapy: A practitioner's guide. 1st ed: Guilford Press.
45. Young JE. (1998). Young Schema Questionnaire--Short Form (YSQ-SF, YSQ-S, YSQ). APA PsycTests. <https://psycnet.apa.org/doi/10.1037/t12644-000>
46. Yousefi N. (2011). Comparing the effectiveness of two-family therapy approaches based on schema therapy and Bowen's emotional system on early maladaptive schemas in clients requesting divorce in Saqqez. Principles of Mental Health. 2011;13(52):373-356. In Persian